

Franz Waxman

Dla Mieszkańca

Urodził się jako Franz Wachsmann 24 grudnia 1906 roku w Królewskiej Hucie (dzisiejszy Chorzów) jako najmłodsze dziecko Rozalii i Ottona.

Około 1915 roku wraz z rodziną przeprowadził się do Opola, w którym ojciec Franza został właścicielem dużego przedsiębiorstwa skupującego złom na Zimmerstrasse 6 (ul. 1 Maja), na terenie dzisiejszego dworca PKS. Miejsce tak bardzo kojarzyło się z Ottonem, że przedwojenni opolanie nazywali je "Wachsmann Ecke". Rodzina właścicieli skupu mieszkała w pobliskiej kamienicy na rogu obecnych ulic 1 Maja i Reymonta.

Franz od małego kochał grę na pianinie, był to jego ulubiony instrument. W Opolu, jako sześciolatek rozpoczął grę na fortepianie, a kilka lat później, jako dwunastolatek osiągnął poziom zawodowego pianisty.

Pracował jako kasjer w jednym z opolskich banków, jednak kariera finansisty nie była mu pisana. Przyszły zdobywca Oscarów wolał muzykę i był odporny na rady rodziców, którzy długo jeszcze widzieli w nim przyszłego bankiera. Jako siedemnastolatek wyjechał na studia muzyczne do Drezna, skąd przeniósł się do konserwatorium muzycznego w Berlinie, aby studiować dyrygenturę i kompozycję utworów.

Na naukę zarabiał jako pianista, grając w różnych restauracjach i klubach nocnych. W 1928 roku związał się ze słynnym ówcześnie jazzowym zespołem „Weintraub's Syncopators", dzięki któremu młody pianista zaliczył kilka międzynarodowych tras koncertowych. 24-letniemu Wachsmannowi pomagał wtedy Friedrich Hollaender, kolega z orkiestry jazzowej. Dzięki niemu Franz dyrygował orkiestrą, która odgrywała muzykę w słynnym filmie "Błękitny Anioł" z Marleną Dietrich w roli głównej. Film stał się wielkim sukcesem, a muzyk zaczął na stałe współpracować z wytwórnią UFA, wtedy liderem w produkcji niemieckich filmów.

Na początku 1934 roku Franz ożenił się, jednak radość z tego faktu zatruwała mu gęstniejąca atmosfera w ówczesnych Niemczech. Do władzy doszli naziści. Wiosną 1934 roku na jednej z ulic Berlina muzyka zaatakowała antysemicka bojówka. Nie namyślając się długo, Wachsmann wraz z innymi ludźmi filmu, będącymi podobnie jak on, pochodzenia żydowskiego, wyjechał do Paryża.

W stolicy Francji poznał Fritza Langa, twórcę słynnego filmu "Metropolis", który właśnie reżyserował "Liliom" i zlecił młodemu Niemcowi napisanie jednego z utworów. Dzięki wykorzystaniu w kompozycji chóru, muzyk po raz kolejny został zauważony i doceniony przez branżę filmową.

Z końcem 1934 roku Wachsmann wyjechał do USA i zmienił pisownię nazwiska na Waxman. Już w grudniu tego samego roku stworzył muzykę do filmu „Narzeczona Frankensteina". Reżyser James Whale poprosił kompozytora o muzykę, jakiej w horrorach jeszcze nie było. I taką też dostał.

W 1936 roku podpisał siedmioletni kontrakt z wytwórnią Metro Goldwyn Mayer, dzięki czemu miał wpływ na każdą ścieżkę dźwiękową w filmach, które wyróżnia charakterystyczne ujęcie ryczącego lwa. W tej samej wytwórni otrzymał zadanie udźwiękowienia obrazu "Młodzi w sercu", co w 1938 roku przyniosło mu dwie pierwsze nominacje do Oscara w kategorii muzyka oryginalna i muzyka filmowa.

Statuetki nie zdobył, ale w USA czuł się coraz lepiej i pewniej. Jeszcze w 1936 roku sprowadził z Paryża żonę, a trzy lata później, już jako obywatel USA - rodziców z Opola oraz jedyną siostrę. Dzięki temu jego rodzina uniknęła Holokaustu, podobnie jak bracia Waxmana, którzy rozjechali się po świecie.

Franz Wachsmann w latach 1940 do 1946 jeszcze pięciokrotnie nominowany był do Oscara. Pierwszą statuetkę otrzymał w 1950 roku, za ścieżkę dźwiękową do filmu „Bulwar Zachodzącego Słońca" Billy'ego Widera. Już rok później pojawiła się kolejna za film George'a Stevensa - „Miejsce pod słońcem", w którym główną rolę zagrała Elizabeth Taylor. Muzyk był jeszcze trzykrotnie nominowany do Oscara, łącznie otrzymał aż dwanaście takich wyróżnień.

Franz Wachsmann zmarł u szczytu swojej kariery 24 lutego 1967 roku. Napisał muzykę do ponad dwustu filmów, a przy wielu innych współpracował. Jego dorobek, „Franz Waxman Collection" został zdeponowany w nowojorskim Syracuse University.

Źródło: Wikipedia oraz Marek Kosma-Cieśliński „Franz Waxman. Zdobywca Oscarów z Königshütte"

Spoty, które powstały podczas prób i samych koncertów Andrea Vadrucci w Opolu, zrealizowanych w hołdzie wielkiemu Franzowi Waxmanowi.

Contact data
Wydział Promocji

ul. Koraszewskiego 7-9

45-011 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

Location

Tags
Znani Opolanie
Franz Waxman